

משרד הכלכלה
מחקר וכלכלה

מדד "100" יצואני הסחורות המובילים בתעשייה הישראלית

רבעון שני 2015

א. רקע כללי

מדד היצואנים המובילים בתעשייה בישראל נועד להוות חיישן ראשוני לזיהוי שינויים בייצוא הסחורות בישראל. בניית המדד ומעקב אחר התפתחותו לאורך זמן נועדה לקדם שתי מטרות מרכזיות: **ראשית**, הספקת מידע רצוף, שוטף ועדכני על התפתחות הייצוא של היצואנים המובילים בישראל שנועדה לקדם שורה של נושאים כדלקמן: (א) להעמיק את ההבנה במשתנים הקובעים את התפתחות הייצוא ברמת החברות, אזורי סחר, סוגי סחורות והסכמי סחר בין המדינות. (ב) לסייע למשרד לגבש את מדיניותו ביחס לכווני הייצוא העדיפים בכלל והתמיכה בחברות המייצאות בפרט. (ג) לאתר חסמים ושינויים מתהווים במגמות ההתפתחות של ייצוא הסחורות של 100 היצואנים הגדולים. **שנית**, לסייע למשרד בייזום ובבניית תוכניות וכלים להגברת הייצוא בקרב חברות מייצאות בהתבסס על הניסיון שנצבר לגבי היצואניות המובילות. המדד הראשוני נבנה על בסיס קבצי נתוני הייצוא של 100 היצואנים המובילים בישראל המתבסס על דיווח של רישומי המכס משנת 2005. היצואנים המובילים היוו ברבעון השני של שנת 2015 כ- 53.8% מכלל ייצוא הסחורות וכ- 66.7% מכלל הייצוא התעשייתי ללא יהלומים אוניות וכלי טיס.

המדד מלווה מדי רבעון את נתוני התפתחות הייצוא בחמישה התחומים הבאים:

- ✓ סך הייצוא - סך הייצוא של 100 היצואנים המובילים בכל רבעון.
- ✓ הייצוא לפי רמה טכנולוגית - טכנולוגיה עילית¹, טכנולוגיה מעורבת עילית², טכנולוגיה מעורבת מסורתית³, טכנולוגיה מסורתית⁴.
- ✓ הייצוא לפי שלשה אזורי סחר מרכזיים – אירופה, צפון אמריקה ואסיה.
- ✓ הייצוא לפי גודל מפעל - עד 500 עובדים, 501 עד 999 עובדים, 1000 עובדים ויותר.
- ✓ הייצוא למדינות יעד שהמשרד מבקש לקדם – ברזיל, הודו, וייטנאם, מקסיקו, סין, קוריאה ורוסיה.

הפרסום בהמשך הינו הפרסום העוקב העשרים ושישה במספר. מדד 100 היצואנים המובילים פורסם לראשונה בנובמבר 2006.

ג. מדד 100 היצואנים המובילים⁵

מדד סך הייצוא

סך הייצוא של 100 היצואנים המובילים **ברבעון השני של 2015** עמד על 7.76 מיליארד דולר בהשוואה ל- 8.25 מיליארד דולר ברבעון הראשון⁶ של 2015 ו- 7.61 מיליארד דולר ברבעון המקביל אשתקד. על פי הנתונים הללו קטן סך הייצוא של 100 היצואנים המובילים בישראל ברבעון השני של 2015 בכ- 5.9% ביחס לרבעון הקודם. ביחס לרבעון המקביל אשתקד גדל סך הייצוא בכ- 2.0%. מדד 100 היצואנים הגדולים עמד ברבעון השוטף על 177.9 ביחס למדד הבסיס שנקבע על פי ממוצע רבעוני של הייצוא בשנת 2005. סך הייצוא של היצואנים המובילים קטן כאמור בכ- 5.9% ביחס לרבעון הקודם, לעומת הקיטון הרבעוני בסך הייצוא התעשייתי ללא יהלומים שעמד על כ- 5.6%.

¹ לפי הגדרת למ"ס. טכנולוגיה עילית כוללת: מכוונות למשרד ומחשוב (30),רכיבים אלקטרוניים (32), ציוד תקשורת אלקטרוני(33), ציוד לבקרה ולפיקוח (34), תרופות (245).

² לפי הגדרת למ"ס. טכנולוגיה מעורבת עילית כוללת: כימיקלים וזיקוק נפט למעט תרופות (23,24), להוציא (245), מכוונות וציוד (29), ציוד ומנועים חשמליים (31), ציוד הובלה לנמ"א (358), כלי רכב מנועיים (35) להוציא (353,355,358).

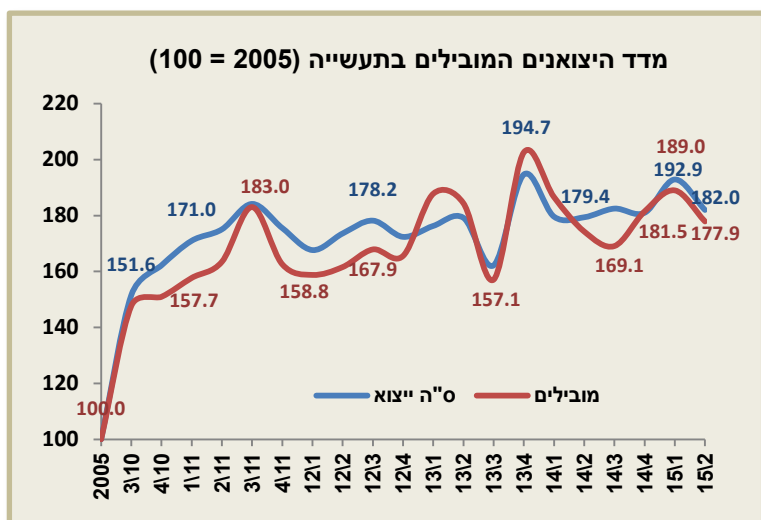
³ לפי הגדרת למ"ס. טכנולוגיה מעורבת מסורתית כוללת: כריה וחציבה (10,11,12,13), גומי ופלסטיק (25), מינרלים אל מתכתיים (26), מתכות אל ברזיליות ויקרות (271,273), מוצרי ברזל ופלדה (274,272,270), מוצרי מתכת (28), כלי שיט (353), תכשיטים וצורפות (38), מוצרים לנמ"א (39).

⁴ לפי הגדרת למ"ס. טכנולוגיה מסורתית כוללת: מזון, משקאות וטבק (14,15,16), טכסטיל, הלבשה ועור (17,18,19), נייר, דפוס ומוצרי (21,22), מוצרי עץ ורהיטים (20,36).

⁵ הערה: הנתונים של הרבעונים הקודמים, עוברים עדכוני/תיקונים ולכן יתכנו הבדלים קטנים מול הודעות קודמות.

⁶ הנתונים לגבי סך יצוא הגדולים והתפלגות הייצוא לפי ענפים שהוצגו בסקירת רבעון ראשון 2015 עודכנו בסקירה זו בהמשך לנתונים מתוקנים שהציג הלמ"ס לגבי הרבעון הראשון 2015. להלן הערת הלמ"ס בנושא תקון נתוני סחר חוץ " לעתים, נתוני סחר החוץ, לפי הערך וסיווג הסחורות והארצות המתפרסמים באופן שוטף, טעונים תיקון. הצורך בתיקונים לנתונים השוטפים נובע מטעויות והשמטות במקורות הנתונים, רשימוני המכס, ובשלבם השונים של עיבוד הנתונים, וכן מהשינויים בנתונים השוטפים במקרה של שחרורים בעירבון (יבוא) או בשל משלוחים במשגור (יצוא). מספר רב של תיקונים נובע מליקויים בדיווח על הכמויות הפיזיות. נתוני שנה מסוימת מתוקנים באופן שוטף במשך השנה." (מתוך "הגדרות והסברים בסקירות מדדי סחר חוץ" – פרסום רבעוני של הלמ"ס)

ניתן לייחס את השינויים במרכיבי הייצוא ברבעון השני של 2015 למספר גורמים :

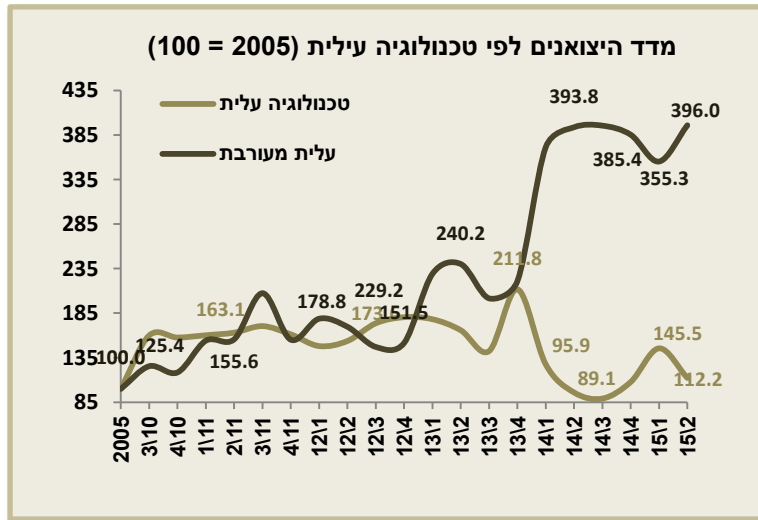
✓ שער הממוצע של הדולר ביחס לשקל ירד בכ-1.87% ביחס לרבעון הקודם ועמד על 3.871 ש"ח לדולר. פחות הדולר פועל בכיוון ירידת רווחיות הייצוא בפרמטר של השפעת שינוי שער החליפין.

✓ ברבעון זה ירדו תקבולי הייצוא בתחום הכימיקלים לצרכי חקלאות בכ-14.4% לעומת הרבעון הקודם (כפי שמשקף בענף הכריה

- והחציבה) וזאת לאחר ירידה של כ-16.5% ברבעון הראשון של 2015 לעומת הרבעון הרביעי של 2014.
- ✓ ביצוא בתחום הכימיה וזקוק נפט חלה ברבעון הנוכחי עליה של כ-15.0% לעומת הרבעון הקודם לאחר ירידה של כ-21.5% ברבעון הראשון 2015 ביחס לרבעון הרביעי של 2014. הייצוא ברבעון השני של 2015 הסתכם בכ-1.3 מיליארד דולר.
- ✓ ביצוא בתחום ענף הפלסטיק והגומי ירד הייצוא בכ-1.8%. יצוא הענף הסתכם בכ-414.3 מיליון דולר.
- ✓ עליה של כ-18.2% ברבעון זה בענף הרכיבים האלקטרוניים לאחר עליה של כ-13.0% ברבעון הראשון של 2015 לעומת הרבעון הרביעי של 2014. יצוא הענף הסתכם בכ-1.46 מיליארדי דולר.
- ✓ ברבעון זה עליה של כ-9.1% בענף כלי הטיס לאחר עליה של כ-61.4% ברבעון הראשון של 2015 לעומת הרבעון הרביעי של 2014.
- ✓ ירידה של כ-30.2% בענף התרופות ברבעון זה לאחר עליה של כ-56.2% ברבעון הראשון של 2015 ביחס לרבעון הרביעי של 2014. יצוא הענף הסתכם בכ-1.54 מיליארד דולר.
- ✓ עליה של כ-15.3% בענף התקשורת האלקטרונית לאחר ירידה של כ-36.0% בענף ברבעון הראשון של 2015 ביחס לרבעון הרביעי של 2014. הייצוא הענפי ברבעון השני של 2015 הסתכם בכ-201 מיליון דולר.
- ✓ בענף הבקרה והמדידה ירידה ברבעון הנוכחי של כ-18.0% לאחר ירידה של כ-7.9% ברבעון הראשון של 2015 לעומת הרבעון הרביעי של 2014. סך הייצוא בענף הסתכם ברבעון בכ-835.9 מיליוני דולר.

ראוי להזכיר כי קיימת תנודתיות במדד שמקורה בשינויים עונתיים. ככל שהמדד מפורט יותר (לפי רמה טכנולוגית או לפי גושי מדינות) גובר הסיכוי שההשפעה העונתית עלולה לעוות מעט את המגמה האמתית של הייצוא.

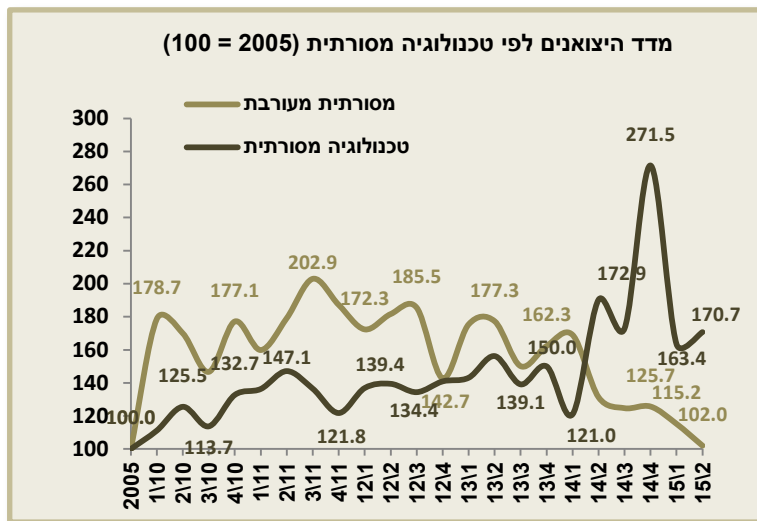
המדד לפי רמה טכנולוגית

ברבעון השני 2015 עמד ייצוא המובילים בתחום הטכנולוגיה העילית על כ-2.71 מיליארד דולר דהיינו 34.9% מסך הייצוא בקרב 100 היצואנים המובילים. הייצוא בתחום הטכנולוגיה המעורבת - עילית היווה כ- 50.9% מייצוא 100 הגדולים ועמד על כ- 3.95 מיליארד דולר. בענפי הטכנולוגיה המסורתית והמעורבת מסורתית הייצוא היווה 14.1% והסתכם ביחד לכ- 1.1 מיליארד דולר, מזה

324.9 מיליון דולר בתחום הטכנולוגיה המסורתית.

הייצוא ברבעון השני 2015 ירד ביחס לרבעון הראשון של 2015 בטכנולוגיה העילית ובטכנולוגיה המסורתית מעורבת ועלה בשאר הטכנולוגיות. תחום הטכנולוגיה העילית ירד בכ- 22.9% ביחס לרבעון הקודם, בטכנולוגיה העילית מעורבת חלה עליה של כ- 11.4%, בטכנולוגיה המסורתית מעורבת ירידה של כ-11.5% ובמסורתית עליה של כ- 4.5%.

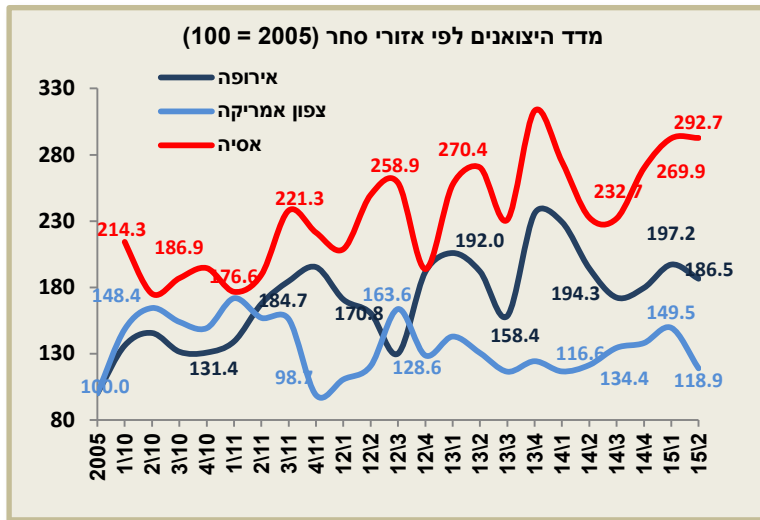

הירידה בתחום הטכנולוגיה המסורתית מעורבת נגרמה עקב הירידה בענפי החציבה והגומי והפלסטיק.

לירידה ביצוא הטכנולוגיה העילית תרמו בעיקר ענפי התרופות והבקרה והמדידה. ענף כלי הטיס שעלה בכ-9.1% וענף ציוד התקשורת האלקטרונית שעלה בכ-15.3% מיתנו את העליה בטכנולוגיה זאת. לעליה ביצוא הטכנולוגיה העילית מעורבת תרם

ענף הכימיקלים וזקוק הנפט שעלה בכ-15.0% ולעומת זאת ענף הציוד ומנועים חשמליים ירדו בכ-7.6% וב-11.8% בהתאמה בכך מיתנו את עליית הייצוא הכולל בטכנולוגיה זאת.

המדד לפי אזורים

ברבעון השני של 2015 85.6% מכלל ייצוא 100 היצואנים המובילים יועד לשלשה גושי הסחר: אירופה, צפון אמריקה ואסיה⁷.

בהמשך לכך עולה כי ברבעון השני של 2015 הייצוא לאירופה הינו הגדול ביותר מבין שלושת הגושים ומהווה כ- 38.2% מסך ייצוא מאה היצואנים המובילים - יותר מאשר לצפון אמריקה אשר היווה כ- 21.3%. הייצוא למדינות אסיה מהווה כ- 26.1%.

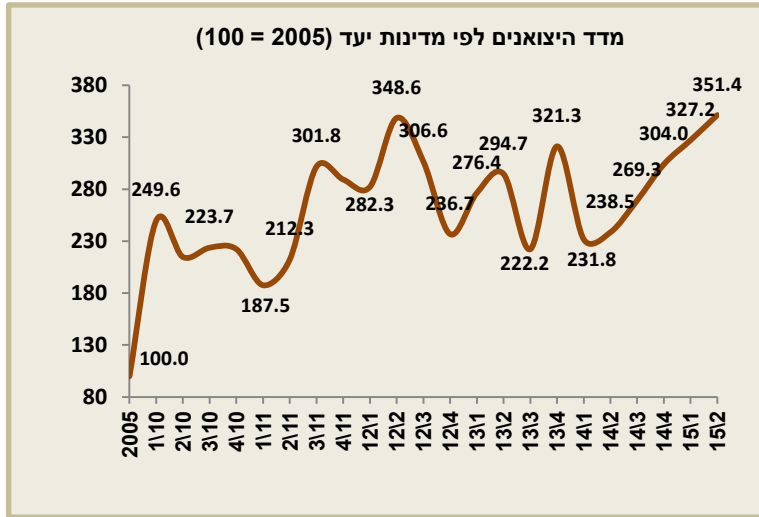
המדד מורה על ירידה (5.4%) בייצוא לאירופה, מדד 186.5 ברבעון השני 2015, כאשר הייצוא לצפון אמריקה ירד בכ- 20.5% למדד 118.9 ואילו הייצוא לאסיה נשאר יציב (עלה ב-0.1%). ברבעון הראשון 2015 המדד לאסיה עמד על 292.7 לעומת 292.4 ברבעון הראשון של 2015.

הירידה ביצוא לאירופה ברבעון השני 2015 מקורה בעיקר בטכנולוגיה העילית. הטכנולוגיה העילית ירדה בכ- 20.4% ואילו הטכנולוגיה העילית מעורבת עלתה בכ- 9.6% ביחס לרבעון הקודם. בטכנולוגיה המסורתית מעורבת חלה ירידה של 8.8% ביחס לרבעון קודם ובטכנולוגיה המסורתית עליה של כ-10.1%. הייצוא לצפון אמריקה (ארה"ב, קנדה ומקסיקו) ירד ברבעון השני 2015 בכ- 20.5% בהשוואה לרבעון הראשון של 2015. ביצוא הטכנולוגיה העילית חלה ירידה שהסתכמה בכ-35.7%. ברבעון זה נרשמה לצפון אמריקה עליה בטכנולוגיה העילית מעורבת (9.9%), בטכנולוגיה המסורתית מעורבת ירידה (-16.1%) ובטכנולוגיה המסורתית ירידה (-10.1%).

באשר ליצוא לאסיה: ברבעון זה נשאר הייצוא יציב (עליה של 0.1%) בסך הכולל של ייצוא מוצרים לגוש זה ביחס לרבעון קודם. הטכנולוגיה העילית ירדה בכ-21.3%, העילית מעורבת עלתה בכ- 7.9%, הטכנולוגיה המסורתית מעורבת ירדה בכ-22.6% והטכנולוגיה המסורתית עלתה בכ- 3.9%.

⁷ לא נכלל בגושי הסחר ייצוא סווג (פר מדינה)

המדד לפי מדינות יצר

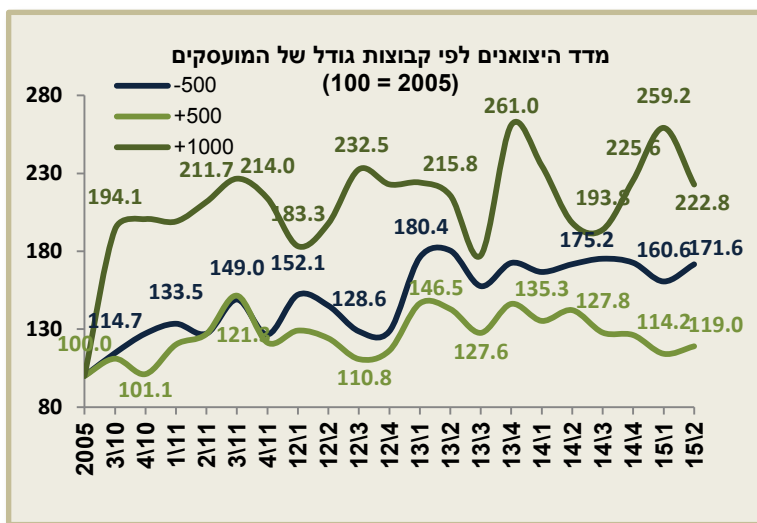

משרד הכלכלה הגדיר שבע מדינות יעד לקידום הייצוא: ברזיל, הודו, וייטנאם, מקסיקו, סין, קוריאה ורוסיה. 100 היצואנים המובילים ייצאו למדינות הללו ברבעון השני של 2015 ב-1.62 מיליארד דולר⁸ סכום המהווה כ-20.9% מכלל הייצוא של 100 היצואנים המובילים.

ברבעון זה עלה יצוא הגדולים למדינות היעד לוייטנאם, ברזיל, מקסיקו ורוסיה.

ברבעון השני 2015 עמד המדד של הייצוא למדינות היעד על 351.4, עליה של כ-7.4% לעומת הרבעון הקודם. בתום הרבעון השני 2015 וייטנאם מובילה במקום הראשון מבחינת נפח הייצוא לארצות היעד (כ-565.2 מיליוני דולר) ומקדימה את סין ואת הודו.

המדד לפי אזורי החברה באנחי מספר המועסקים

בחינת הייצוא לפי גודל המפעל (הנמדד על פי מספר מועסקים), מאפשרת ללמוד על השונות בהתנהגות החברות הגדולות לעומת המעסיקות הקטנות.

המפעלים הגדולים המעסיקים מעל ל-1000 עובדים ייצאו בסכום כולל של כ-4.16 מיליארד דולר ברבעון השני של 2015 והיוו 53.6% מכלל הייצוא של מאה היצואנים המובילים. מפעלים המעסיקים בין 500 ל-1000 עובדים ייצאו בסכום של 1.55 מיליארד דולר (20.0%) ואילו המפעלים הקטנים יותר, המעסיקים עד 500 עובדים, ייצאו בסכום כולל של 2.05 מיליארד דולר (26.4%).

בהשוואת הרבעון השני 2015 לרבעון הקודם ניכרת עליה של כ-6.8% ביצואם של המעסיקים הקטנים (עד 500 מועסקים) ועליה של כ-4.2% אצל המעסיקים הבינוניים (501 עד 1000 מועסקים). לעומת אלה יצואם של המעסיקים הגדולים ירד בשיעור של כ-14.1%.

⁸ לא נכלל במדינות היעד יצוא שלא סווג (פר מדינה)